

**LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS
SVEIKATOS BIURAS**

**LAZDIJŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖS
MOKSLEIVIŲ SVEIKATA
2015-2016 M./M.**

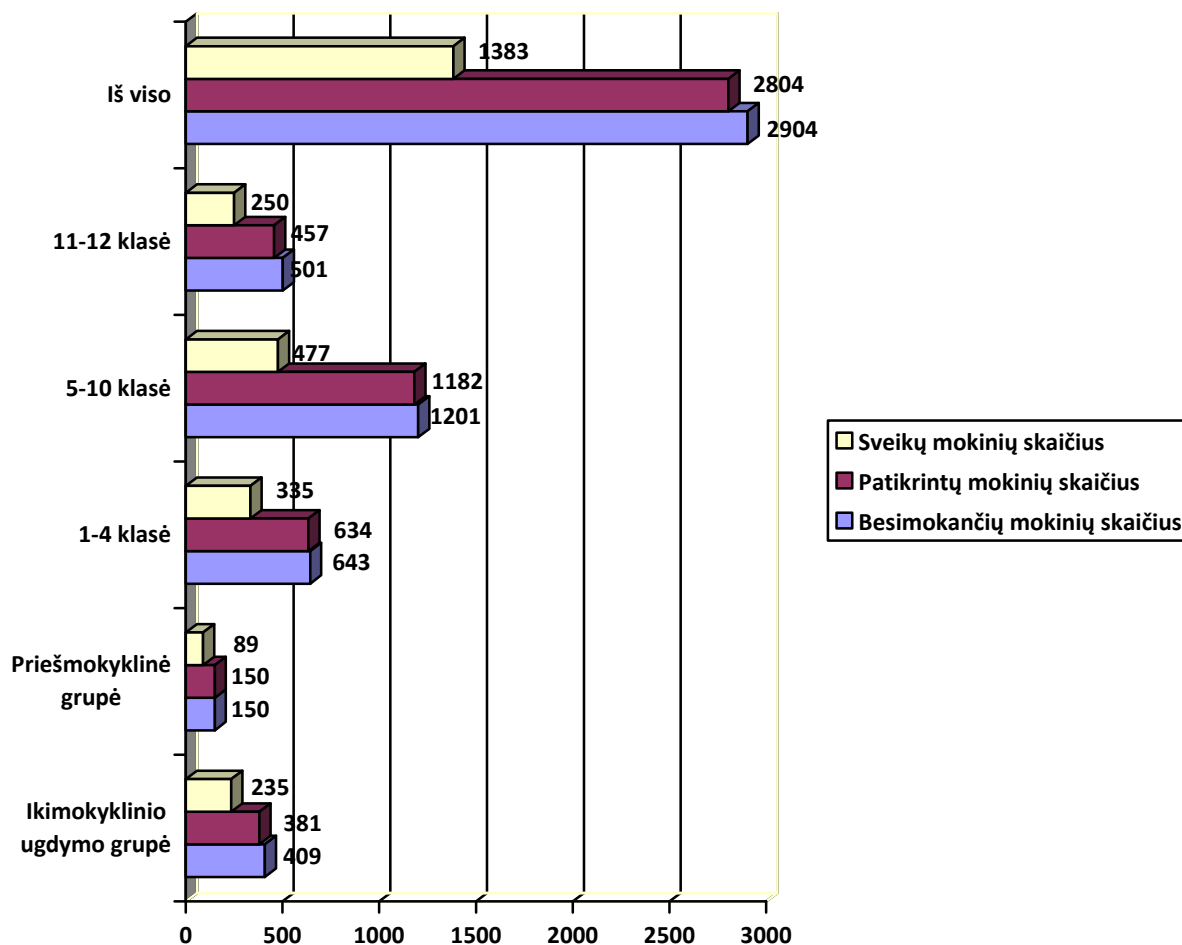
LAZDIJAI, 2015

Vadovaujantis LR sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr.V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, mokiniai iki 18 metų ugdymo procese gali dalyvauti tik teisės akto nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą ir pateikę vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/a), išduotą ne anksčiau kaip prieš metus. Naujoje mokykloje pradėję mokytis mokiniai vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/a) turi pateikti iki einamųjų metų rugsėjo 15 d.

Vaiko sveikatos pažymėjimą išduoda asmens sveikatos priežiūros įstaigos. Sveikatos pažymėjimo galiojimo laikas – vieneri metai. Pažymėjime turi būti užpildytos visos nurodytos grafos: vaiko ūgis, svoris, fizinio išsivystymo įvertinimas bei kūno masės indeksas, kraujospūdis, klausos ir regos būklė. Pažymoje gydytojas turi pažymėti visas patikrintas ir normaliai funkcionuojančias vaiko organizmo sistemas, kitoje eilutėje nurodyti organizmo sistemų sutrikimus, jei tokie sveikatos patikrinimo metu buvo nustatyti (kraujotakos, kvėpavimo, nervų, virškinimo, urogenitalinės, skeleto-raumenų, dantų, kraujo, odos ir jos priedų) ir įrašyti nustatytą diagnozę. Pažymos pabaigoje gydytojas pateikia išvadas ir rekomendacijas dėl vaiko galimybių dalyvauti mokykloje vykdomoje ugdymo veikloje, įskaitant kūno kultūros ugdymą (pagrindinė, parengiamoji, specialioji grupė; dietos, vengtini alergenai ir kt.). Gydytojas nurodo priežastis ir pirmosios pagalbos priemones, jei vaikui gali prireikti skubios pagalbos mokykloje (dėl alergijos, lėtinių ligų ir kt.). Dantų būklę ir sąkandį turi įvertinti gydytojas odontologas, be kurio apžiūros ir išvadų sveikatos pažymėjimas negali būti išrašytas.

Profilaktiniai patikrinimai leidžia moksleiviams, jų tėvams ir mokytojams žinoti apie moksleivių sveikatą ir anksti diagnozuoti ligas bei sutrikimus.

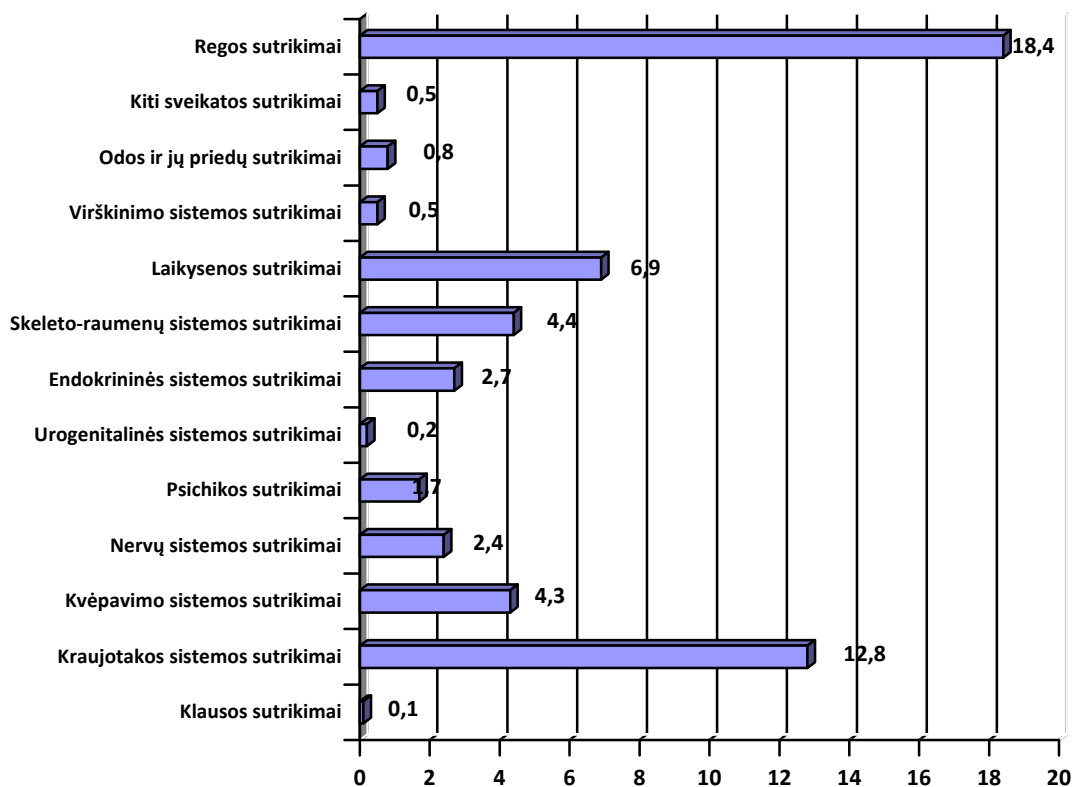
Pagal mokyklose dirbančių mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pateiktus vaikų sveikatos pažymėjimų duomenis, 2015 m. Lazdijų rajono savivaldybės ugdymo įstaigas lankė 2904 vaikai. 2015 m. pasitikrinusių sveikatą iki reikalaujamo termino vaikų buvo 2804, tai sudarė 96,5 proc. nuo visų vaikų, lankančių ugdymo įstaigas. Iš visų sveikatą pasitikrinusių vaikų, 49,3 proc. buvo „sveiki“ (1 pav.).

1 pav. Lazdijų rajono savivaldybės mokyklos įstaigose besimokančių moksleivių sveikatos patikrinimo rezultatai (abs. skaičius)

(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

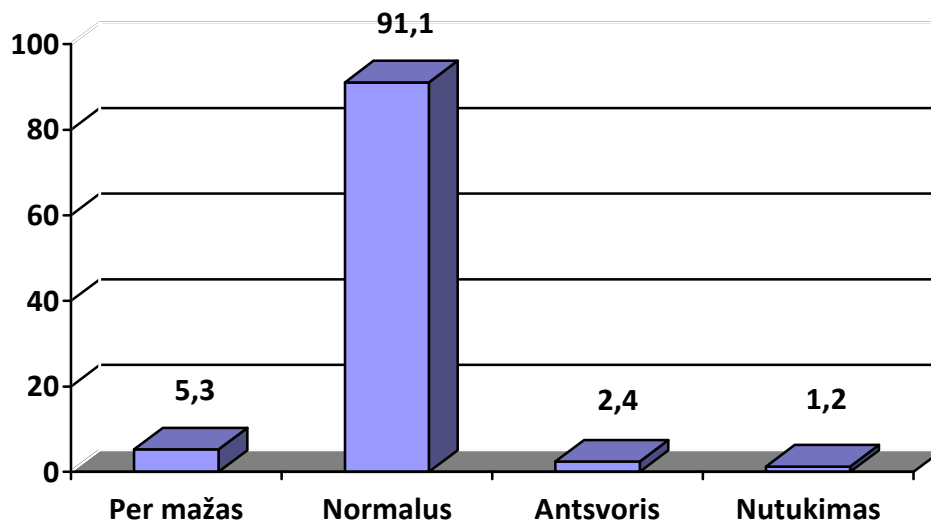
Pagal mokyklose dirbančių mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pateiktus mokinių sveikatos pažymėjimų duomenis, 2014 m. Lazdijų rajono savivaldybės moksleivių tarpe daugiausiai moksleivių turi regos (18,4 proc. patikrintų mokinių), kraujotakos (12,8 proc. patikrintų mokinių) ir laikysenos (6,9 proc. patikrintų mokinių) sutrikimų. Moksleivių sveikatos sutrikimų rezultatai pateikiami 2 pav.

2 pav. 2015-2016 m./m. Lazdijų rajono savivaldybės moksleivių sveikatos sutrikimai
(proc. nuo patikrintų)

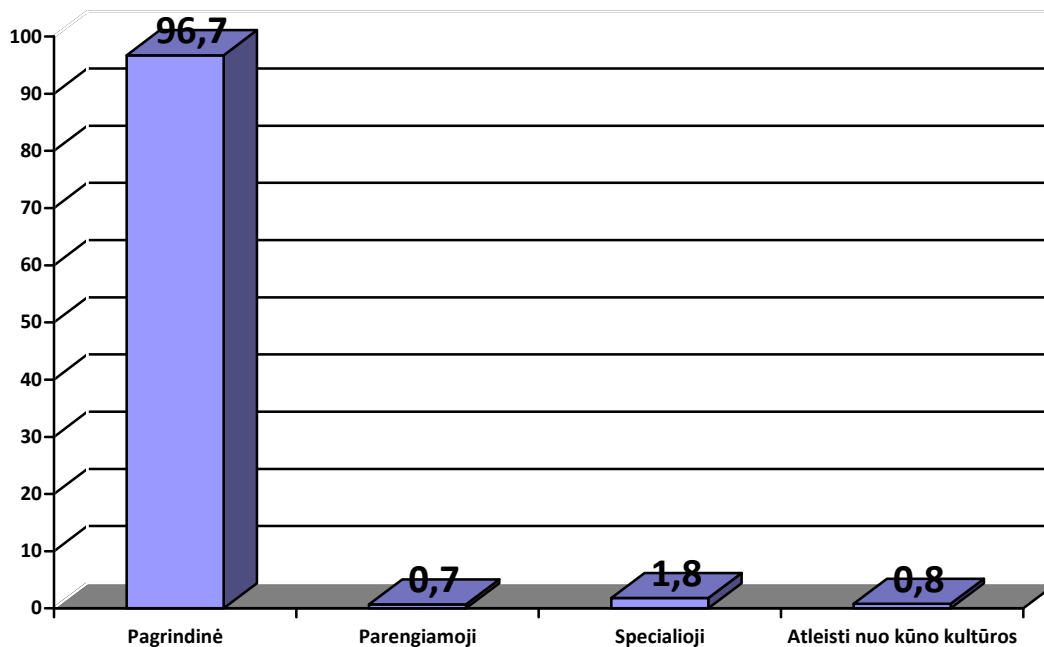
(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

Vertinant moksleivių KMI (kūno masės indeksas), 91,1 proc. moksleivių turi normalų KMI, atsvaris teko 2,4 proc. patikrintų mokinių, 1,2 proc. patikrintų mokinių sudarė nutukę moksleiviai ir 5,3 proc. patikrintų mokinių turėjo per mažą KMI (3 pav.).

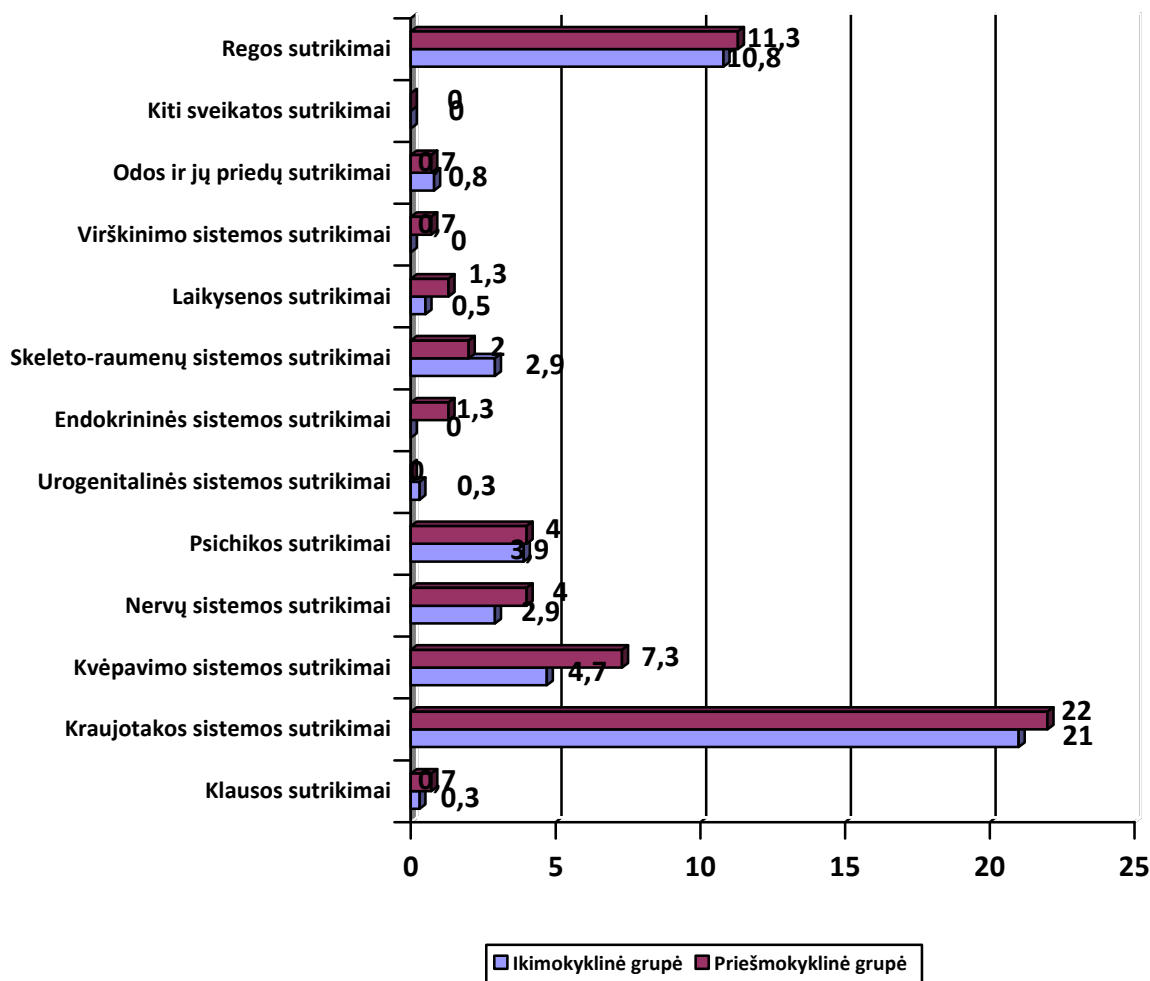
3 pav. Moksleivių KMI pasiskirstymas (proc. nuo patikrintų)
 (Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

Pagrindinę fizinio ugdymo grupę lanko 2711 moksleivių, kas sudaro 96,7 proc., parengiamąją – 21 moksleivis (0,7 proc.), specialiąją – 50 moksleivių (1,8 proc.), 22 moksleiviai yra atleisti nuo kūno kultūros pamokų (0,8 proc.) (4 pav.).

4 pav. Moksleivių fizinio ugdymo grupės (proc. nuo patikrintų)
 (Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

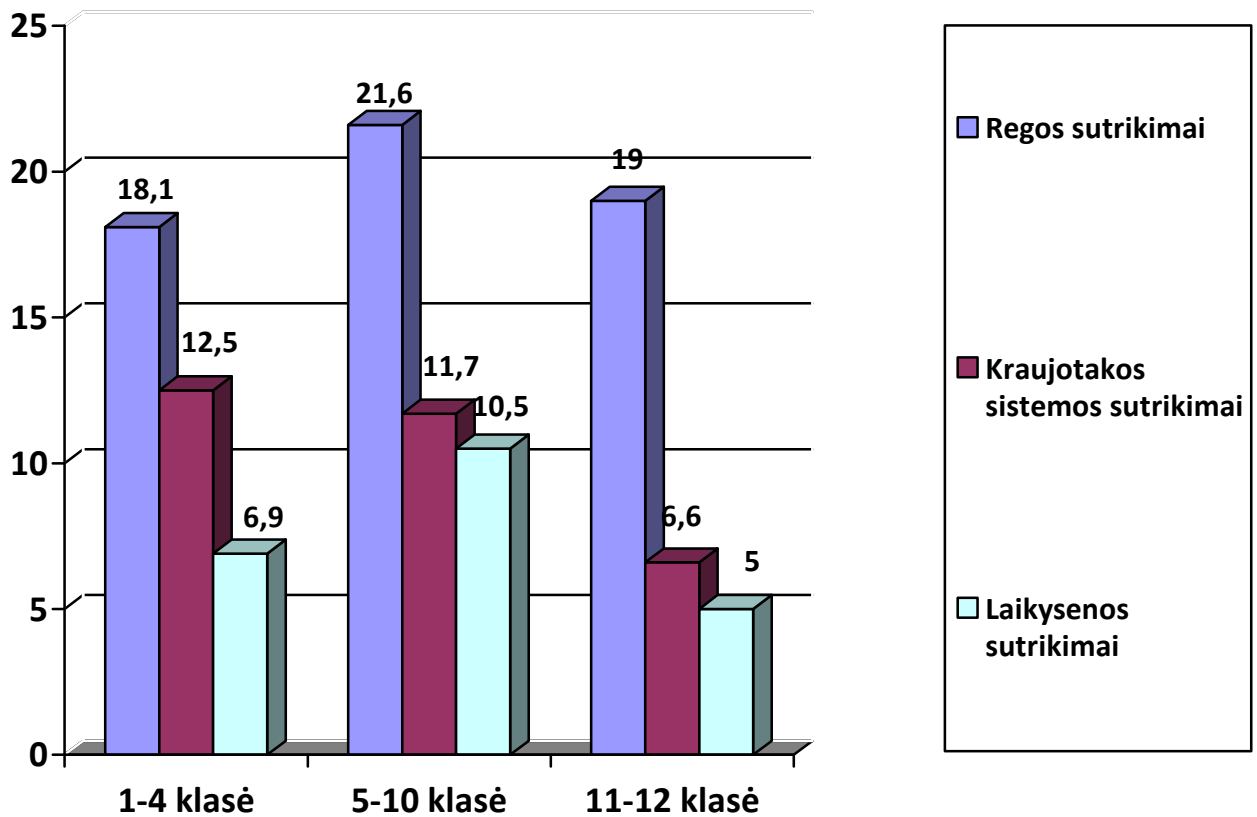
Ikimokyklinės grupės vaikams dažniausiai buvo diagnozuota kraujotakos sistemos sutrikimai – 21 proc. nuo patikrintų, regos – 10,8 proc. nuo patikrintų ir kvėpavimo sistemos sutrikimai – 4,7 proc. nuo patikrintų vaikų. Tokie patys sutrikimai vyrauja ir priešmokyklinės grupės vaikų tarpe (5 pav.).

5 pav. Ikimokyklinės ir priešmokyklinės grupės vaikų sveikatos sutrikimai (proc. nuo patikrintų)
(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

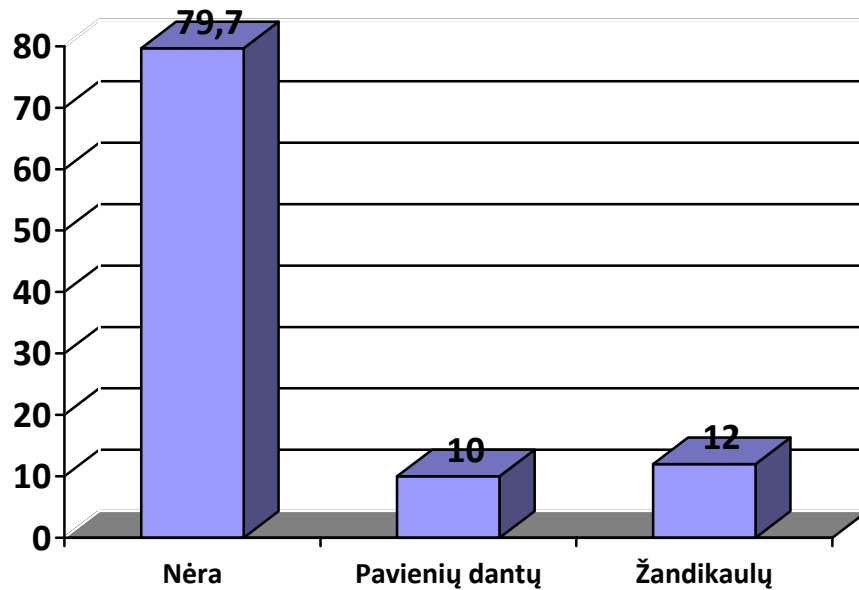
Mokyklinio amžiaus vaikams dažniausiai buvo diagnozuoti regos sutrikimai, kraujotakos sistemos ir laikysenos sutrikimai. Penktadalis mokyklinio amžiaus vaikų turi regos sutrikimus, kraujotakos sutrikimai daugiausiai buvo diagnozuota 1-4 klasių (12,5 proc.)

ir 5-10 klasių (11,7 proc.) mokiniams. Daugiausia laikysenos sutrikimų diagnozuota 5-10 klasių mokiniams (10,5 proc.) (6 pav.).

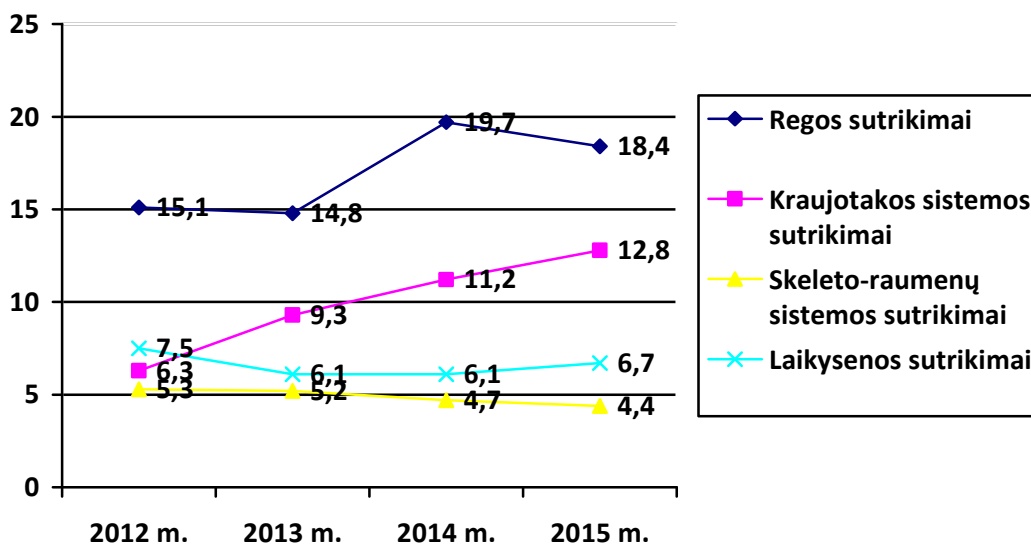
6 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos sutrikimai (proc. nuo patikrintų)
(Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

2015-2016 m./m. profilaktiškai buvo patikrinta ir įvertinta 92 proc. mokinių dantų ir žandikaulių būklė. Įvertinus paaiškėjo, kad tik 16 proc. mokinių turi sveikus dantis. Gydytojas odontologas įvertina ne tik dantų, bet ir žandikaulių būklę. Pagal mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pateiktas ataskaitas 79,7 proc. vaikų neturi sąkandžio patologijos, 10 proc. vaikų turi pavienių dantų sąkandžio patologiją, 12 proc. – žandikaulių (7 pav.).

7 pav. Vaikų sąkandžio patologija (proc. nuo patikrintų)
 (Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

Analizuojant 2015-2016 m./m. moksleivių sveikatos rezultatus ir juos lyginat su praėjusių metų moksleivių sveikatos rezultatais, stebima, kad, kraujotakos sistemos sutrikimų padaugėjo 14,3 proc. laikysenos – 13 proc., regos sutrikimų sumažėjo 6,6 proc. (8 pav.).

8 pav. Pagrindinių Lazdijų rajono savivaldybės moksleivių sveikatos sutrikimų dinamika 2012-2015 m. (proc. nuo patikrintų)
 (Šaltinis – mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ataskaitos pagal statistinę apskaitos formą Nr. 027-1/a)

IŠVADOS

1. Sveikatą iki reikalaujamo termino – rugsėjo mėn. 15 d. – 2015 m. patikrino 96,5 proc. moksleivių.
2. Lazdijų rajono savivaldybės moksleivių tarpe daugiausiai moksleiviai turi regos, kraujotakos sistemos ir laikysenos sutrikimus.
3. Profilaktiškai buvo patikrinta ir įvertinta 92 proc. mokinių dantų ir žandikaulių būklė; 16 proc. mokinių turi sveikus dantis.
4. 2015 m. rajono savivaldybės moksleivių tarpe auga laikysenos ir kraujotakos sistemos sutrikimų rodikliai.

REKOMENDACIJOS

1. Būtina atkreipti didesnę dėmesį į regos, laikysenos bei kraujotakos sistemos sutrikimus. Prie vaikų širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksnių priskiriami tokie veiksniai kaip mityba, kai vaiko maiste per mažai kalorijų ar per daug „blogųjų“ riebalų ir cukrų, kompiuteriniai žaidimai, kurie stabdo fizinį aktyvumą, tabako dūmų prisotinta aplinka. Netaisyklingos laikysenos pagrindinės priežastys yra vaikų ilgas sėdėjimas prie televizoriaus ar kompiuterio, netaisyklingas sėdėjimas jiems nepritaikytuose balduose, taip pat turi įtakos ir per daug sverianti ar netinkamai nešiojama kuprinė.
2. Mokinių sveikatos priežiūrą vykdyti visomis kryptimis, ypatingą dėmesį skiriant regos, kraujotakos sistemos ir laikysenos sutrikimų prevencijai. Todėl labai vaikams svarbus fizinis aktyvumas, sveika mityba bei ergonomiškai pritaikytos mokymosi ir poilsio vietos.
3. Gerinti vaikų teisingos burnos higienos mokymą, rekomenduoti vaikams periodiškai lankytis pas higienistą ar odontologą

Parengė:
Laima Strašinskienė
Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro
stebėsenos specialistė